

Svar på Sirpa Kauppinens och 16 andra ledamöters motion om att ta med barnen och ungdomarna i beredningen av verksamhetsmodeller för förebyggande av våld i skolorna

VD/1071/00.02.00.03/2021

KK/AI/AH/EA

Sirpa Kauppinen och 16 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Barn och ungdomar ska tas med i beredningen av verksamhetsmodeller för förebyggande av våld i skolorna

Ungdomars brott mot liv har ökat och inspelningar av videor som innehåller besinningslöst våld blir allt vanligare. Vanda håller på att skapa en gemensam verksamhetsmodell med kommunerna i huvudstadsregionen för att förebygga och behandla skolvåld.

För att förhindra psykiskt och fysiskt våld samt våld i sociala medier och lösa olika mobbningssituationer, krävs klara verksamhetsmodeller, där man vänder sig direkt till eleverna och föräldrarna. Det väsentliga är inte att offret byts, utan att man upplöser ”gänget”, de som begår våld, och ingriper i våldskulturen.

Uppföljningen efter de olika situationerna är ofta bristfällig. Man måste ingripa i våld, även om det sker på andra sidan skolestängslet, eftersom rädslan inte håller sig utanför stängslet och kan göra ett barns skolgång till ett rädslans helvete.

Man vågar inte alltid berätta om mobbning. Detta kan kanske underlättas av en e-postadress eller ett telefonnummer, dit man anonymt kan anmäla mobbning, våld, våld i sociala medier och våldsvideor. Uppgifter om var man får hjälp mot mobbning och hur man får samtalshjälp om man behöver måste också framkomma tydligt. Man måste ingripa mot de sexuella trakasserierna som har ökat.

Lärarna har stor betydelse och de måste hinna och våga ingripa med låg tröskel och på eget initiativ. Detta måste ske i ett så tidigt skede som möjligt och på allvar, eftersom många fall av gängmisshandel är ett resultat av långvarig mobbning.

Vi föreslår att barns och ungdomars syn på hur olika former av mobbning och våld bäst ska förebyggas beaktas vid beredningen av modellen. I de ungas förslag har det bland annat lyfts fram till exempel behovet av en anonym ”postlåda”, liksom en upplösning av våldsstrukturerna i stället för att offret byts. I synnerhet de som är offer för allvarlig mobbning måste höras vid beredningen.”

Verksamhetsområdet för fostran och lärande konstaterar följande som sitt svar:

I Vanda har varje skola en plan för att skydda barn mot våld, mobbning och trakasserier. Planerna uppdateras varje år och behandlas med personalen och eleverna med beaktande av elevernas ålder och

utvecklingsnivå. Dessutom har det utarbetats tydliga instruktioner för skolorna inför hotfulla och våldsamma situationer som uppstår under skoltid. Utöver instruktionerna utformades läsåret 2020–21 kriskort för alla skolor, vilka är handlingskort och anvisningar som planerats för personalen inför olika krissituationer. Också dessa kort innehåller anvisningar inför hotfulla och våldsamma situationer.

Läsåret 2021–22 är säkerhetstemat inom den grundläggande utbildningen i Vanda barn, unga och våld. För att förebygga våldsamma situationer har man till personalen inom grupperna för särskilt stöd beställt en föreläsning om en trygg uppväxt-, inlärnings- och arbetsmiljö där man ger anvisningar om hur personalen genom sina egna handlingar kan förebygga hotfulla och farliga situationer. Dessutom utbildas personalen i hur man sätter fysiska gränser rätt och säkert. Under läsåret gör ledningen för den grundläggande utbildningen och alla skolorna under ledning av säkerhetsexperten en simuleringsövning i anslutning till läsårets säkerhetstema. Vecka 47 firar Vanda temaveckan Väkivallaton Vantaa (Ett Vanda utan våld), då det ordnas bl.a. en föräldrakväll om våldstemat på sociala medier och utbildning för lärare och speciallärare i hur man tar upp frågor om våld.

I Vandaskolorna har man reagerat på mobbning och trakasserier som barnen utsätts för på nätet. Sociala medier och olika spelplattformar och kommunikationsapplikationer som skoleleverna använder orsakar problem i elevernas vardag. Vanda stad vill ge eleverna i årskurs 3–9 en trygg skolvardag och säkerställa att det finns hjälp att få med låg tröskel. Nitton tusen skolelever i Vanda får stöd av tjänsten Someturva som hjälper i mobbningssituationer och vid trakasserier.

Tjänsten Someturva har utvecklats i Finland och är en innovation som också utnyttjar artificiell intelligens. Det är ändå riktiga människor som svarar på barnens, ungdomarnas och vuxnas frågor i tjänsten. Mobbning och trakasserier som sker på webben kan ta flera olika former, och olika situationer kräver olika handlingsätt. Someturvas jurister, socialpsykologer och en psykolog specialiserade på sociala medier hjälper Vandaborna i tjänsten.

Det har blivit vanligare att allt yngre barn och unga utsätts för mobbning och sexuella trakasserier då de använder olika sociala medier och spel. Med hjälp av Someturva kan vi säkerställa att även de yngsta skoleleverna vågar och kan be om hjälp. Enligt utredningar är det oerhört svårt för personer som utsätts för trakasserier eller mobbning på sociala medier att be om hjälp. Enligt den skolhälsoenkät som publicerades 2019 berättar tre av fyra barn inte för sina föräldrar att de blivit sexuellt trakasserade på nätet.

Tjänsten Someturva införs i Vandaskolorna i början av läsåret och målet är att öka trygghetskänslan hos skoleleverna och ge professionella fostrare effektiva verktyg i vardagen. Someturva testades i ett pilotprojekt i sex Vandaskolor under våren 2021 med goda resultat. Utbildning i hur man börjar använda Someturva ges till lärare, skolornas elevvårdspersonal, skolhälsovårdare, ungdomsarbetare samt familjerådgivningens personal. Också vårdnadshavarna informeras om tjänsten med ett Wilma-meddelande så att också hemmen kan anvisas i hur man använder tjänsten.

Förslag av biträdande stadsdirektören för verksamhetsområdet för fostran och lärande:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge Sirpa Kauppinen och de 16 andra ledamöterna stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 25.10.2021 § 8**Stadsstyrelsens beslut:**

Fullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att stadsfullmäktige lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

”Vid beredningen av ett verksamhetsprogram för förebyggande av och ingripande i mobbning ska också eleverna tillfrågas om hur mobbningen och våldet i skolan kan minskas. Eleverna har en inblick i hur man i deras sociala gemenskap kan ingripa mot mobbning och våld i skolan.”

Bilaga:

- motion undertecknad av Sirpa Kauppinen och 16 andra ledamöter om att ta med barnen och ungdomarna i beredningen av verksamhetsmodeller för förebyggande av våld i skolorna

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärshöjning

Närmare information:

Katri Kalske, biträdande stadsdirektör, tfn 040 6205080, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi